

Med forbehold om endringer
SPERRET til kl. 1500

Statsminister

Jan P. Syse

Høyres Fylkeslederkonferanse

Asker, 16. februar 1990

Finnmarksmeldingen og proposisjonen om tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark gir uttrykk for en ny tenkning når det gjelder våre utfordringer i denne delen av landet: Vi har lært at "pakker" med utgiftsdrypp - tynt strødd utover flere tiltalls tiltak - ikke kan løse de utfordringer vi står overfor. Den fremste utfordring består i å skape grunnlag for lønnsom næringsvirksomhet og økt verdiskapning i regionen - der som i andre deler av landet. Skal vi lykkes med dette, må vi dyrke frem de fortrinn regionen har - og ikke bare forsøke å kompensere for ulemper. Målsettingen er å få til et mer robust bosettingsmønster. Det vil kreve vekstkraftige sentra, både lokalt og regionalt. Fordi problemene er større, forsterker Regjeringen de virkemidler den bruker på landsplan mot stagnasjon og økende ledighet.

- Vi forsterker skattestimulansene overfor privatsektor fordi det er viktig for kostnads- og levekårsutvikling. Vi senker marginals-katten mer enn i resten av landet fordi det er en riktig vei å gå fremover.
- Vi fjerner el-avgiften for å gi denne landsdelen ekstra kostnadsmessige fortrinn.

- Vi reduserer teletakstene mer enn ellers i landet - fordi vi vet at dette er infrastrukturkostnader for næringsliv som betyr mye - og levekårskostnadene for husholdninger som tynger ekstra når avstandene er store.
- Vi lemper på distriktskatteloven igjen for å tilføre ny, frisk egenkapital til Nord-roms og Finnmark fra resten av landet.
- Vi forsterker stimulansene til unge som vil ta utdanning ved å gi ekstra stipend.

Sett under ett representerer dette et bredt sett av tiltak for å styrke produksjonsapparatet i regionen og skape grobunn for nye initiativer. Også tiltakene rettet mot endringer i liberalisering av lover og regler peker i samme retning. Vi endrer bl.a. oppdrettsloven for å gjøre det lettere å tiltrekke kapital til næringen.

Sett under ett representerer tiltakssonen en forsterkning av en linje i den økonomiske politikken vi vil føre på landsplan.

Da den nye Regjeringen overtok, arvet den en stagnasjonsøkonomi - med kraftig stigende ledighet og fallende investeringer. Vi må nå unngå stagflasjon - med null i vekst, men høyere inflasjon. Det er vårt fremste mål å møte ledighets- og stagnasjonsproblemene offensivt - og kunne vise gode resultater i løpet av et par år. Det er resultatene i den tidshorisont vi bør og vil måles etter, - ikke hvor mange "friske" eller "andre" kroner vi vil sette inn i økonomien nå.

Da Regjeringen møtte partene i arbeidslivet i Kontaktutvalget 12. januar, var det med et ønske om samarbeid for økt sysselsetting. I dette arbeidet vil et moderat lønnsoppgjør være et viktig bidrag. Det siste er partenes ansvar. Den viktigste form for solidaritet nå er et moderat lønnsoppgjør som kan gi arbeid til flere.

Regjeringen på sin side lovet å gå gjennom de virkemidler den rådde over for å styrke sysselsettingen. Resultatet av Regjeringens arbeid ble oversendt partene for få dager siden. Regjeringen har gått inn for vedtak som utløser investeringer langt over 10 mrd. kroner de nærmeste år - i all hovedsak i privat sektor. Det er i denne sektor veksten må komme i årene fremover. Samtidig har Regjeringen åpnet for endringer i rammevilkår for egenkapitaltilførselen slik at ca. 25 mrd.kroner kan komme inn i kapitalmarkedet og sikre finansieringen av nye investeringer. Vi setter i tillegg inn kortsiktige tiltak innenfor bygg og anlegg, styrker arbeidsmarkeds-tiltakene og senker husholdningenes og næringslivets daglige kostnader ved reduserte telekostnader. Dette skjer innenfor de opptrukne rammer for 1990-budsjettet.

Hovedlinjen i vårt arbeid er en utdypning og forsterkning av den langsiktige økonomiske kurs vi besluttet oss for ved fjorårets budsjettbehandling. Sentralbanksjef Hermod Skånlands årstale i går var en kraftig understrekning av behovet for langsiktighet i den økonomiske politikken, og å skape tillit til at en slik politikk vil bli fulgt. Da først får vi igang investeringer, da kan renten gå ned og sysselsettingen opp. Kostnadene ved en politikk preget av "tut - og - kjør" avløst av "brems, brems" - slik vi har opplevd gjennom 70 - og 80-årene - betaler vi idag i form av en for oss tidligere ukjent høy ledighet.

I disse dager er det likevel fortsatt enkelte partier som legger frem pakker i Stortinget hvor offentlige midler skal pøses ut i økonomien. Også her var sentralbanksjefen meget presis - slikt kan neppe gjøres uten negative virkninger på renten. Jeg vil også spørre: Kan de ikke i det minste finne nye feil å gjøre? I fjor økte det offentliges andel fra 45 til 50 pst av BNP, offentlige utgifter økte reelt med 7 pst - og likevel økte ledigheten med 30 000. Det burde mane til ettertanke.
